Lietas Nr. C30514915
Lietas arhīva Nr. C-5149-15/20

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2015.gada 19.oktobrī

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa
šādā sastāvā: tiesnese I.Casno
izskatīja rakstveida procesā civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2015.gada 28.jūlijā prasītāja /pers. A/ iesniedza tiesā maza apmēra prasību pret atbildētāju /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu pušu nepilngadīgā dēla /pers. C/ uzturam.

Prasībā norādīts, ka atbildētājs par dēlu nerūpējas kopš bērna gada vecuma. Bērna aprūpi un uzraudzību veic prasītāja, rūpējoties par bērna izglītību, veselību, iesaistīšanu kultūras pasākumos un sabiedriski lietderīgos darbos.

Norāda, ka viņas ienākumi mēnesī sastāda 510 EUR, un viņas apgādībā atrodas trīs bērni.

Pamatojoties uz Civillikuma 177., 179.pantu, 205.panta pirmās daļas 1.punktu, Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja dēla uzturam 108 EUR ik mēnesi, kā arī lūdz noteikt sprieduma nekavējošu izpildi.

2015.gada 31.jūlijā atbildētājam /pers. B/ uz viņa deklarēto dzīves vietas adresi nosūtīts maza apmēra prasības pieteikuma noraksts, nosakot termiņu paskaidrojumu sniegšanai līdz 2015.gada 31.augustam. Atbildētājs paskaidrojumus norādītājā termiņā nav iesniedzis. No lietas materiāliem redzams, ka atbildētājam nosūtītais prasības pieteikuma noraksts atgriezts tiesai ar norādi, ka ierakstītam sūtījumam beidzies glabāšanas laiks.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.^{1} panta pirmo daļu, ja tiesas dokumenti piegādāti šā likuma 56.pantā noteiktajā kārtībā, uzskatāms, ka personai ir paziņots par tiesas sēdes vai procesuālās darbības laiku un vietu vai par attiecīgā dokumenta saturu un tiesas dokumenti ir izsniegti septītajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu. Atbilstoši minētā panta otrajai daļai tas, ka tiesas dokumenti ir piegādāti uz fiziskās personas deklarētās dzīvesvietas adresi un no pasta tiek saņemta izziņa par sūtījuma izsniegšanu vai dokumenti tiek nosūtīti atpakaļ, pats par sevi neietekmē dokumentu paziņošanas faktu.

Atbilstoši minētajai likuma normai tiesa atzīst, ka atbildētājs /pers. B/ ir informēts gan par celto prasību, gan par lietas izskatīšanu rakstveida procesā.

Ņemot vērā, ka lietas dalībnieki nav lūguši lietas izskatīšanu tiesas sēdē, kā arī tiesa neuzskatīja par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, tiesa, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu, lietu izskata rakstveida procesā, par ko lietas dalībniekiem ir paziņots likumā noteiktajā kārtībā.

Motīvu daļa

Pārbaudot un novērtējot lietas materiālus, tiesa atzīst, ka /pers. A/ maza apmēra prasība pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu ir apmierināma pilnībā turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

No lietas materiāliem pievienotās dzimšanas apliecības /apliecības numurs/ redzams, ka /pers. C/, dzimušas /datums/, vecāki ir /pers. A/ (pēc uzvārda maiņas /uzvārds/) un /pers. B/.

Lietā nodibināts, ka pušu dēls /pers. C/ dzīvo kopā ar māti un atrodas mātes - prasītājas apgādībā, tāpēc saskaņā ar Civillikuma 178.^{1} pantu uzturlīdzekļi bērna uzturam piedzenami par labu viņai.

Bērnu kopšana un audzināšana ir dabiskas vecāku tiesības, kas ir nesaraujami saistītas ar obligāti pildāmiem pienākumiem, tostarp, atbilstoši Civillikuma 179.panta pirmajai daļai, vecākiem ir pienākums samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli bērnu uzturēt. Savukārt bērna uzturēšana sevī ietver ēdienu, apģērbu, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu – garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšanu, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam.

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta otro un piekto daļu pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem. Minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka atbildētājs dēla uzturēšanā nepiedalās kopš bērna gada vecuma, līdz ar ko prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja līdzekļus dēla /pers. C/ uzturam minimālo uzturlīdzekļu apmērā.

Tiesa atzīst, ka ir nepieciešams nodrošināt bērnam iespēju saņemt no sava tēva regulāru, materiālu atbalstu, kas vajadzīgs bērna ikdienas aprūpes realizācijai.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumu Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.2.punktu katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā: katram bērnam no

7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Ministru kabineta 2014.gada 2.decembra noteikumu Nr.734 "Grozījumi Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumos Nr.665 "Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi"" 2.punktā noteikts, ka minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros no 2015.gada 1.janvāra ir 360 euro.

No iepriekš minētajām tiesību normām izriet, ka minimālā uzturlīdzekļu summa, kas atbildētājam ir jānodrošina savam dēlam ir 108 EUR mēnesī.

Ņemot vērā, ka prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu summu, tiesa, atbilstoši Augstākās tiesas tiesu prakses apkopojumā "Par ģimenes tiesību normu piemērošanu" paustajām atziņām, uzskata, ka spriedumā nav nepieciešams norādīt un vērtēt bērnu uzturam nepieciešamo ikmēneša aprēķinu, kā arī pušu mantisko stāvokli.

Nosakot brīdi no kura piedzenami uzturlīdzekļi, tiesa vadās no judikatūrā paustajām atziņām, ka iztulkojot Satversmes 92.pantu un Civilprocesa likuma 1.pantu saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, t.i. pielietojot tiesību normu tulkošanas sistēmisko metodi, prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā *(skat. Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 29.augusta spriedumu lietā Nr.SKC-556).*

Savukārt nosakot brīdi līdz kuram uzturlīdzekļi piedzenami, tiesa vadās no Civillikuma 177.panta, kas noteic, ka līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 72.panta noteikumiem spēja realizēt civilprocesuālās tiesības un izpildīt pienākumus ir pilngadīgām rīcībspējīgām personām. Līdz ar to pilngadīgajām rīcībspējīgām personām pašām rodas rīcībspēja un tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā, savukārt vecākiem prasības tiesības un tiesības saņemt bērnam pienākošos uzturlīdzekļus savā labā izbeidzas ar bērna pilngadību.

Līdz ar to, atzīstot, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru ir jānodrošina katram vecākam neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa, kā arī ņemot vērā bērna vecumu, tiesa atzīst, ka no /pers. B/ par labu /pers. A/ piedzenami uzturlīdzekļi dēla /pers. C/ uzturam sākot no prasības celšanas dienas, t.i. no 2015.gada 28.jūlija līdz /pers. C/ pilngadības sasniegšanai 108 EUR mēnesī.

Sakarā ar to, ka Ministru kabineta noteiktā minimālā mēneša darba alga var mainīties un ņemot vērā to, ka uzturlīdzekļu piedziņai ir ilgstošs raksturs, tiesa uzskata, ka nepilngadīgā bērna interesēs ir spriedumā noteikt, ka uzturlīdzekļu summa nevar būt mazāka par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru atbilstoši bērnu vecumam.

Bez tam, pamatojoties uz prasītājas lūgumu un ievērojot bērna intereses, saskaņā ar Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktu nosakāms, ka sprieduma izpilde daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāma nekavējoties.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punkta noteikumiem prasītāja, iesniedzot prasību par uzturlīdzekļu piedziņu, ir atbrīvota no valsts nodevas samaksas.

Tādejādi saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a)apakšpunktu un 42.panta pirmo daļu no atbildētāja par labu valstij piedzenama proporcionāla valsts nodeva no uzturlīdzekļu maksājumu kopējās summas par vienu gadu, kas konkrētajā gadījumā sastāda 194,40 EUR (108 x 12 = 1296 x 15% = 194,40).

Atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam un valsts akciju sabiedrības „Latvijas Pasts" tarifiem ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, t.i. par maza apmēra prasības pieteikuma noraksta un tiesas paziņojumu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi lietā sastāda 4,70 EUR, kas piedzenami no atbildētāja par labu valstij.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1} panta otro daļu atbildētājam nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 93., 97., 193., 204.^{1}.,250.^{25}., 250.^{27} pantu un 42.panta pirmo daļu un 205.panta pirmās daļas 1.punktu, tiesa

nosprieda:

Prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus dēla /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam sākot no prasības celšanas dienas, t.i. no 2015.gada 28.jūlija līdz /pers. C/ pilngadības sasniegšanai 108 EUR (viens simts astoņus *euro*) mēnesī, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru Kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Noteikt, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu 194,40 EUR (viens simts deviņdesmit četri *euro* 40 centi).

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR (četrus *euro* 70 centus).

Spriedums daļā par tiesas izdevumu piedziņu izpildāms labprātīgi 10 dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas, pierādījumus par sprieduma labprātīgu izpildi iesniedzot Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas kancelejā sprieduma labprātīgas izpildes termiņā.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas Rīgas apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese I.Casno